

POSUDEK

na diplomovou práci Dany Chmelíkové: Těžba mědi v pravěkých Čechách. Stav a možnosti výzkumu – Prehistoric Copper mining in Bohemia. The state and possibilities of its research. 116 stran textu s literaturou, 15 obr., 14 mapových výseků a další přílohy. Praha 2017, Univerzita Karlova.

Autorka ve své diplomové práci rozvinula téma, kterému se věnovala již ve své práci bakalářské (*Chmelíková 2012*). V ní řešila ponejvíce problémy spojené s výzkumem konkrétní lokality, Měděnky u Mutěná, v předložené práci svůj zájem soustředila na celé Čechy. V kontextu evropských dokladů pravěké těžby mědi se tak rozhodla sumarizovat poznatky, které se k tomuto tématu v našich zemích vážou. Je třeba předeslat, že na rozdíl od mnohých okolních zemí se výzkum pravěkého rudného hornictví v Čechách nemůže opírat o spolehlivá zjištění archeologického rázu, čili téma je možné v současné době řešit pouze nepřímo prostřednictvím ložiskové geologie, mineralogie, různých analýz pravěkých měděných (a bronzových) artefaktů atd., které se v současné době nabízejí jako jediné možné vodítko pro budoucí, doufejme že dlouhodobou terénní prospekci. Hutný komentovaný přehled pramenných a literárních podkladů tohoto typu, včetně diskuse ohledně terminologie, možností identifikace pravěké těžby a mezích výpovědi pramenů, představuje autorka v první a druhé kapitole. (Drobná nesrovnalost na str. 18: chalkolitické lokality Zambujal a Vila Nova de São Pedro na Pyrenejském poloostrově jsou jistě spojeny s metalurgií mědi, nejde ovšem o doly, ale sídliště s komplikovanými kamennými fortifikacemi.)

Kapitola 3, věnovaná pravěké těžbě mědi v Evropě, v mezích primárního zájmu autorky představuje uspokojivé shrnutí stávajících poznatků, byť k danému tématu samozřejmě existuje nepřehledné množství literatury. Zahraniční výzkum je pro české bádání určující zejména jako inspirační zdroj a korektiv, zařazení dané kapitoly lze tedy hodnotit jednoznačně pozitivně.

Jádro práce představují kapitoly 4 a 5, ve kterých je diskutována povaha měděných rud v Čechách a otázky spojené s jejich možnou exploatací v pravěku. Pasáže jsou pojaty zevrubně a kriticky a jednoznačně z nich číší badatelské zaujetí autorky. Lze konstatovat, že nepochybně představují solidní základ pro případnou budoucí orientaci terénního průzkumu. Přehledný a informačně nosný je rovněž následující exkurz pojednávající o možnostech rýžování cínu v Podkrušnohoří (a v Sedmihoří).

V další kapitole byla věnována speciální pozornost výskytu ložisek měděných rud v Českém lese, v kontextu dokladů pravěkého osídlení, resp. pobytu člověka v podobě hromadných nálezů. Jde o oblast, kam spadá lokalita Měděnka u Mutěnína, pojednaná autorkou již dříve (*Chmelíková 2012*). Výsledky následného zájmu jsou dokumentovány v kapitole 8, přičemž přesvědčivě dokumentují schopnost D. Chmelíkové organizovat daný výzkum, analyzovat a interpretovat jeho výsledky, a to za použití různých přístupů (terénní výzkum, půdní geochemie, archeobotanika, radiouhlíková metoda atd.). Obtížnost jednoznačné detekce pravěkých těžebních aktivit (keramika českofalcké mohylové kultury z vrstev versus radiouhlíkové datování vzorků z nich do raného středověku) však poukazuje na nutnost soustavného výzkumu potenciálních lokalit tohoto typu.

Autorka prací jednoznačně prokázala, že se spolehlivě orientuje jak v problematice stojící na rozhraní archeologie a celého spektra přírodních věd, zejména geologie. Zároveň prokázala, že je schopna samostatně vést výzkum daného typu, který rozhodně není z hlediska použitelných metod vůbec jednoduchý. Lze jen doufat, že ji její zaujetí pro pravěké hornictví neopustí a bude se problematice i nadále věnovat. Parametry kladené na úroveň diplomových prací beze zbytku splňuje i z hlediska práce s pojmy, úrovní stylistiky, citačního aparátu a názorností obrazových příloh.

Práci proto bez jakýchkoli podstatnějších výhrad **d o p o r u č u j i** k obhájení.

V Praze dne 19. 5. 2017

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D.

Literatura

Chmelíková, D. 2012: Ložiska měděné rudy u Mutěnína a otázka jejich využití v pravěku (bakalářská práce). Praha, Univerzita Karlova.